

คำอธิบายขั้นตอนการยื่นจดสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร

ขั้นตอนที่ 1 สืบค้นข้อมูลสิทธิบัตรเบื้องต้นจากเว็บไซต์ดังต่อไปนี้

<http://www.ipthailand.go.th> ไทย

<http://www.uspto.gov> สหรัฐอเมริกา

<http://www.jpo.go.jp> ญี่ปุ่น

<http://worldwide.espacenet.com> ยุโรป และสำนักงานสิทธิบัตรอื่นกว่า 80 ประเทศ

เพื่อเป็นการตรวจค้นข้อมูลของงานที่ปรากฏอยู่แล้วที่เหมือนหรือคล้ายกับงานของท่านสำหรับใช้ประกอบการจดทะเบียนสิทธิบัตร

ขั้นตอนที่ 2 กรอกแบบฟอร์มเปิดเผยการประดิษฐ์และคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร

เปิดเผยรายละเอียดการประดิษฐ์แก่สถาบันวิจัยและพัฒนา โดยกรอกแบบฟอร์มแสดงความจำนงขอให้จดทะเบียนสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร แบบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนรับรองสำเนาถูกต้อง ของผู้ประดิษฐ์/ผู้วิจัยทุกคน หนังสือสัญญาโอนสิทธิขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร พร้อมทั้งจัดทำหนังสือส่งผ่านหน่วยงานให้กับสถาบันวิจัยและพัฒนา

ขั้นตอนที่ 3 จัดเตรียมคำขอรับสิทธิบัตร ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ดังนี้

(1) ชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์

จะต้องระบุว่าการประดิษฐ์นั้นคืออะไร โดยระบุถึงลักษณะสำคัญของการประดิษฐ์นั้นด้วย เช่น รถยนต์ไฟฟ้า แก้อิไฟฟ้า เป็นต้น จะต้องไม่ใช่ชื่อที่ตั้งขึ้นเองหรือเครื่องหมายการค้า เช่น รถยนต์ไฟฟ้าสมภพ และจะต้องไม่ใช่ชื่อที่เป็นการอวดอ้างสรรพคุณ เช่น รถยนต์ไฟฟ้าวิเศษ

(2) ลักษณะและความมุ่งหมายของการประดิษฐ์

จะต้องระบุถึงลักษณะที่สำคัญของการประดิษฐ์โดยย่อ รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการประดิษฐ์ดังกล่าว

(3) สาขาวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์

จะต้องระบุว่าการประดิษฐ์ที่ขอรับสิทธิบัตรจัดอยู่ในสาขาวิชาการหรือเทคโนโลยีด้านใด เช่น วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า เคมี ฟิสิกส์ เป็นต้น

(4) ภูมิหลังของศิลปะหรือวิทยาการที่เกี่ยวข้อง

จะต้องระบุลักษณะของการประดิษฐ์ที่มีอยู่ก่อนแล้ว พร้อมทั้งข้อบกพร่องต่าง ๆ หรือปัญหาของการประดิษฐ์ดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่าการประดิษฐ์ที่ขอรับสิทธิบัตรนั้นแตกต่างกับการประดิษฐ์ที่มีอยู่ก่อนแล้วอย่างไรและเพียงใด

(5) คำอธิบายรูปเขียนโดยย่อ (ในกรณีที่การประดิษฐ์ที่ยื่นขอรับสิทธิบัตรมีรูปเขียน)

ให้อธิบายว่ารูปเขียนแต่ละรูปนั้นแสดงให้เห็นถึงส่วนใดของการประดิษฐ์ ทั้งนี้ไม่ใช่เป็นการอธิบายว่ารูปเขียนนั้นมีส่วนประกอบหรือมีรายละเอียดและการใช้งานอย่างไร เช่น รูปที่ 1 แสดงถึงส่วนประกอบทั้งหมดของเครื่องจักร รูปที่ 2 แสดงถึงส่วนประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งของเครื่องจักร เป็นต้น

(6) การเปิดเผยการประดิษฐ์โดยสมบูรณ์

จะต้องบรรยายละเอียดของการประดิษฐ์ที่ขอรับสิทธิบัตรว่ามีลักษณะโครงสร้าง ส่วนประกอบ องค์ประกอบ หรือขั้นตอนอย่างไรบ้าง การบรรยายในหัวข้อนี้จะต้องละเอียดสมบูรณ์และชัดเจนพอที่จะทำให้ผู้มีความชำนาญในระดับสามัญในสาขา วิทยาการนั้น ๆ สามารถอ่านแล้วเข้าใจการประดิษฐ์นั้นได้ และสามารถนำไปใช้และปฏิบัติตามการประดิษฐ์นั้นได้ด้วย

(7) วิธีการในการประดิษฐ์ที่ดีที่สุด

ในกรณีที่มีการระบุในหัวข้อการเปิดเผยการประดิษฐ์โดยสมบูรณ์ถึงวิธีการประดิษฐ์หลายวิธี ผู้ขอจะต้องระบุถึงวิธีการประดิษฐ์ที่ดีที่สุด แต่ถ้ามีการเปิดเผยวิธีการประดิษฐ์เพียงวิธีเดียวในหัวข้อการเปิดเผยการประดิษฐ์โดยสมบูรณ์ ผู้ขอก็สามารถระบุว่า "วิธีการในการประดิษฐ์ที่ดีที่สุด ได้แก่ วิธีการดังที่ได้บรรยายไว้ในหัวข้อการเปิดเผยการประดิษฐ์โดยสมบูรณ์"

(8) การใช้ประโยชน์ของการประดิษฐ์ในการผลิตทางอุตสาหกรรม หัตถกรรม เกษตรกรรมหรือพาณิชย์กรรม

ในกรณีที่ลักษณะของการประดิษฐ์เองไม่สามารถแสดงได้ว่าจะนำไปใช้ในการผลิตในด้านต่าง ๆ ได้หรือไม่อย่างไร เช่น การประดิษฐ์สารประกอบทางเคมีชิ้นใหม่ ผู้ขอจะต้องอธิบายให้เห็นว่าสามารถนำเอาการประดิษฐ์นั้นไปใช้ในทางใดบ้างและมีประโยชน์อย่างไร แต่ถ้าโดยลักษณะของการประดิษฐ์นั้นเองแสดงให้เห็นได้อยู่แล้วว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการผลิตได้ก็ไม่จำเป็นต้องมีหัวข้อนี้

(9) ข้อถือสิทธิ (Claims)

เป็นส่วนที่ผู้ขอรับสิทธิบัตรระบุถึงขอบเขตของการประดิษฐ์ที่ประสงค์จะให้กฎหมายคุ้มครอง โดยผู้ขอรับสิทธิบัตรจะต้องระบุลักษณะของการประดิษฐ์ที่ผู้ขอประสงค์จะรับความคุ้มครองโดยชัดแจ้ง รัดกุม และสอดคล้องกับรายละเอียดการประดิษฐ์ กล่าวคือ ไม่เกินขอบเขตที่ได้เปิดเผยไว้ในรายละเอียดการประดิษฐ์ หมายความว่า สิ่งที่ไม่ได้ปรากฏในรายละเอียดการประดิษฐ์ จะนำมาระบุในข้อถือสิทธิมิได้

ข้อถือสิทธิจะต้องกำหนดเป็นข้อๆและเรียงลำดับในลักษณะรับกับลักษณะของการประดิษฐ์ที่ต้องการคุ้มครองด้วย โดยข้อถือสิทธิจะแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

ข้อถือสิทธิหลัก คือ ข้อถือสิทธิที่อ้างถึงลักษณะสาระสำคัญของการประดิษฐ์ โดยมีได้อ้างถึงสาระสำคัญในข้อถือสิทธิอื่น ซึ่งอาจมีหลายข้อได้

ข้อถือสิทธิรอง คือ ข้อถือสิทธิที่อ้างถึงลักษณะสาระสำคัญของการประดิษฐ์ในข้อถือสิทธิหลักหรือข้อถือสิทธิอื่นโดยระบุ ข้อถือสิทธิรองถัดจากข้อถือสิทธิหลักซึ่งต้องอ้างถึงลักษณะของการประดิษฐ์เพิ่มเติมด้วยการอ้างถึงข้อถือสิทธิหลักหรือข้อถือสิทธิอื่น ๆ นี้ต้องอ้างในลักษณะที่เป็นทางเลือกเท่านั้น

นอกจากนั้น ในข้อถือสิทธิจะต้องไม่อ้างถึงรายละเอียดการประดิษฐ์หรือรูปเขียนในส่วนของคุณลักษณะทางเทคนิคของการประดิษฐ์ เว้นแต่จะทำให้เข้าใจการประดิษฐ์ได้ชัดแจ้งขึ้นหรือเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ

(10) บทสรุปการประดิษฐ์ (Abstract)

บทสรุปการประดิษฐ์ต้องสรุปสาระสำคัญของการประดิษฐ์ที่ได้เปิดเผยหรือแสดงไว้ใน รายละเอียดการประดิษฐ์ ข้อถือสิทธิและรูปเขียน (ถ้ามี) โดยจะต้องระบุลักษณะทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์โดยย่อ แต่ต้องเป็นไปในลักษณะที่จะทำให้เข้าใจได้ดีขึ้นถึงปัญหาทางเทคนิคตลอดจนการแก้ไขปัญหาโดยการประดิษฐ์และการใช้การประดิษฐ์นั้นโดยจะต้องรัดกุมและชัดเจน

(11) รูปเขียน (Drawing)

รูปเขียนจะต้องแสดงให้เห็นสอดคล้องกับรายละเอียดการประดิษฐ์และเป็นไปตามหลักวิชาการเขียนแบบ โดยใช้เครื่องมือในการวาดเขียน เช่น การลากเส้นตรงต้องใช้ไม้บรรทัด การวาดรูปวงกลมต้องใช้วงเวียน หรือเครื่องเขียนแบบอื่น ๆ ไม่ต้องมีถ้อยคำบรรยายใด ๆ (รูปถ่ายไม่สามารถใช้ประกอบการพิจารณาได้) เพื่อให้เข้าใจการประดิษฐ์นั้นได้ดียิ่งขึ้นและควรใช้หมายเลขชี้แสดงชิ้นส่วนต่าง ๆ เพื่อประกอบการอธิบาย หมายเลขเหล่านี้ต้องไม่อยู่ภายในวงกลม วงเล็บ หรือเครื่องหมายใด ๆ และหมายเลขเดียวกันให้ชี้แสดงชิ้นส่วนเดียวกัน ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับรายละเอียดการประดิษฐ์ นอกจากนี้ รูปเขียนยังหมายความรวมถึงแผนภูมิและแผนผังด้วย

ขั้นตอนที่ 4 สถาบันวิจัยและพัฒนาทำการตรวจสอบและให้คำแนะนำเกี่ยวกับเอกสารคำขอสิทธิบัตร

ตรวจสอบเบื้องต้นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรของผู้ประดิษฐ์ ประสานงาน และให้ข้อเสนอแนะการจัดเตรียม คำขอรับสิทธิบัตรกับผู้ประดิษฐ์ โดยเจ้าหน้าที่ นางสาววิชรภรณ์ ชัยวรรณ (นักวิจัย และตัวแทนสิทธิบัตร) โทรศัพท์ 0 2665 3777 ต่อ 6094 E-mail: watcharaporn.c@rmutp.ac.th

ขั้นตอนที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนาดำเนินการให้ผู้ประดิษฐ์โอนสิทธิในการขอรับสิทธิบัตรให้แก่มหาวิทยาลัยและจัดเตรียมเอกสารประกอบคำขอรับสิทธิบัตรอื่น ๆ

ขั้นตอนที่ 6 สถาบันวิจัยและพัฒนายื่นคำขอต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา

- การดำเนินการของสำนักสิทธิบัตร กรมทรัพย์สินทางปัญญา ใช้เวลาประมาณ 1-2 ปี

* อนุสิทธิบัตร ใช้เวลาประมาณ 1-2 ปี * สิทธิบัตร ใช้เวลาประมาณ 3-7 ปี

- การดำเนินการต่าง ๆ ไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น